

✠ ПОРАНАЈ БОГЪ

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

6. číslo

Budyšin, junij 1958

Lětnik 8

Hrono za měsac junij 1958

Tohodla wobarnujće jara derje swoju dušu, zo byšće Knjeza, swogeho Boha lubowali. Joz. 23,11

Lěkarjo smějicy prajachu, zo su čłowske čelo nanajdokładnišo přepytowali a žaneje duše njenamakali. Tuž tež žaneje duše njeje, tak materialisća měnja.

My pak wšitcy wěmy, kak nuzne je, zo so wo swoju dušu staramy. Kak někotryžkuli je wjele dobyl — bohatstwo, wysoke zastojnstwo, wjele, jara wjele nahladnosće a je při tym škodował na swojej duši. My wšitcy tajkich znajemy, kotřiž su swoju dušu sej skazyli a womazali. Tajkich so bojimy a jich wobžarujemy. A nětk chcył něchtó prajić, zo duše njeje? Kak móhli schorić na organ, kotryž bychmy njeměli?

Runje wo swoju dušu mamy so najswěrnjišo starać. Tak nas swjate Pismo napomina: Čińće ze rženjom a třepotanjom, zo byšće zbóžni byli. Naša duša je njewidzomna. To je tón džěl našeho čłowskeho byća, kiž je abo dyrbjal być Bohu při wobroćenju. Hdyž čělnje schorimy, to nas bolosće alarmuja a nam měra njedadža, doniž njejsmy pomocy namakali. Tajkich chorosćow so kóždy boji a wšo móžne čini, zo njeby do tajkich nuzow přišoł.

Cyle hinak za dušu! Hdyž wona hinje, njezačuwaš žanych bolosćow. Žane widzomne znamjo njepokazuje na wulki hrožacy strach. Jenički lěkar, kotryž nam wotkrywa našu dušinu chorosć, je Ewangelijon samón. Bóh no chce, zo bychmy zhubjeni byli, w swojich hrěchach so skazyli a wumrěli, ale zo bychmy so wobročili a žiwi byli, wěcnje žiwi byli.

To je tola najwjetša starosć džensa, zo čłowjestwo dušiny mrěje. To připóznawaju tež bježbožni. Čłowjek ma zymnu wutrobu, je husto surowy, nima žaneho praweho začuća, što so hodži a što

Wostańće wobstajni

Serbski cyrkwinski dzeń w Slepom 1958

Z wutrobnym džakom budžemy tež na tutón swój cyrkwinski dzeń spominać. Wjele ludu je z omnibusami a druhimi wozydłami z daloka, haj wot samych lužiskich horow z wjeselom přichwatało wočakuju wot Serbskeho cyrkwiskeho dnja nowe, rjane a wobbožace pobožne a narodne nazhonjenje. Při rozžohnowanju swědčachu wutrobnje rozwjeselene wobliča, zo bě so wšitkich nadžija rjenje dopjelniła.

Sobotu popołdnu wšak ličba našich lajikow njebě tak wulka, kaž smy to hewak zwučeni. Někotrehožkuli bě daloki puć — a wšak tež rjane synowe wjedro wotdžeržowało. Lědma běchmy so powitali a zhonichmy wot Ždžarowskich zrudnu powěsć. Wosadni we Wulkich Ždžarach a we Wojerecach běchu sej hromadže omnibus za 80 wosobow skazali. Sobotu dopołdnu — mjenje hač 24 hodžin do wotjězda — so Ždžarowskemu farstwu zdžěli, zo jědže omnibus hakle 15. junija do Slepeho, dokelž jón w Čornej Plumpje trjebaju. Tole zhoniwši

nic, je njesmilny, je njeměrný a njespokojny a nima žane chwile, a hdyž je raz wokoło njeho čicho, je jemu styskno, zo sej radio wotwjerći, zo jenož tak rjeji a šcerći. Naš lud so wjace tak prawje nutrnje wjeselić njemóže. Herjekać, haj, ale wutrobnje so radować! Štó to hišće dokonja? Wobhladaće sej tola naše „křescanske“ křicizna, kwasy, haj samo pohrjebje. Hdyž so skónčnje z pjanosću motykuja, měnja hosćo, zo su wjeseli.

Naš čas je na dušu smjereć chory. Štó móže nam pomhać?

My wobarnujemy swoju dušu z tym, zo Knjeza swogeho Boha lubujemy.

telefonowaše wjednistwo cyrkwiskeho dnja hnydom na Wojerowske zarjadnistwo omnibusow. Haj, běše to tak: omnibus trjebaju za druhu nadawk. „Na tym so njehodži ničo wjace přeměnić.“ Pokazuju na zamjerzanie, hdyž budu tam ludžo podarmo na omnibus čakać, prošeše wjednistwo cyrkwiskeho dnja nutrnje a naležnje, zo by so tola někajka možnota namakala, Ždžarowskich a Wojerowskich hišće do Slepeho dowjesć „jutře, nic za tydžen, přetož jutře mamy swój cyrkwinski dzeń a nic za tydžen!“ Zarjadnik wotmołwi, zo so to njehodži — a wotpołožil swój aparat. Tuž tam sedžachmy a móžachmy jenož zrudnje žalosćić, zo njebudže našim lubym Serbam z Wulkich Ždžarow a Wojerec móžno k nam přińć. Někotři Wojerowscy žony běchu potom tola njedzeli dopołdnu někajki mjeńši omnibus nadešle, kotryž jich z wulkim zakomdženjom do Slepeho dowjeze. Bjez zamjerzanja powědach wo podawkach. Wšón hněw bě nimo, wšako běchu nětko tola hišće mjez nami a běchu najmjeńša rjane popołdnu sobu nazhonili. — Nas wšak tutón podawk džensa hišće rudži.

Sobotu popołdnu porěča br. dr. Rudolf Jenč wo wšelakim wuwicu wobeju Lužicow. W přnim času po reformaciji běše Delnja Lužica dale hač Hornja. Hižom 1548 — dvě lěci po Lutherowej smjerći — běše Jakubica přeložk Noweho Testamenta do serbsčiny dokonjał. Bohužel njeje so tutón přeložk móhl wocišćeć. 1574 wuńdže Molerjowy serbski katechizm, hdžež Horni Serbja hišće dawno tak daloko njeběchu. Po 30lětnej wójnje so položenje dospołnje změni. W Hornjej Lužicy wustupowachu wšelacy fararjo horliwje za swoje Serbstwo: Michał

Frencl, Šerachoj, a pozdžišo Handrij Zejler a wšitcy či druzy, kotrychž džensa hišće lubujemy jako wótčincow Serbow.

Kak bě k tomu došlo, zo bě duchowne serbske žiwjenje w Delnej Lužicy tak wočichlo a dale a bóle woteběraše, hdyž so w samsnym času Serbja w Hornjej Lužicy swojeje narodnosće dopomnichu a z poľnym zamysľom Bože slowo serbske přédowachu a Boha Knjeza ze serbskim jazykom česćachu? Přednošowar pokaza na wulki wuznam Lužiskeho přédarskeho towarstwa w Lipsku — pozdžišeje Sorabije, kotruž 1716 serbscy studenća založichu, zo bychy so w swojej maćernej rěči wudospoľnili za swoje pozdžiše duchownske džělo mjez Serbami.

Jezus Chrystus praji: Starajće so!

Zetkach so njedawno z młodym čłowjekom. Bě jara lochkomyslnje žiwy. Ničeho praweho w svojim žiwjenju dotal njedocpě. Njeběše ani spokojny ani njespokojny. Džělaše tu a tam. Hdyž špatnje džělaše a maľo zaslužeše, běše jara skromnje žiwy; měješe-li jónu wjace pjenjez, hnydom wšo přečini. Woprašach so jeho, hač je při tajkim kničomnym žiwjenju zbožowny a hač njeby sej radšo chcył někajki porjadny žiwjenski cyl postajić. „Hač sym zbožowny“, wotmolwi, „njewěm; snano nic. A što budže jutře, wo to so njestaram. Sym radšo bjez starosćow žiwy. Něšto so přeco namaka. Nimo toho byšće wědžec dyrbjał — sće tola křesćan —, zo so čłowjek nima wo jutřiši džeň starać. To je tež něhdže w Bibliji napisane. Tuž so po tym mam.“

Haj, znaju tute slowa Chrystowe. Su z Mateja 6, 7, z přédowanja na horje. „Tohodla njestarajće so wo jutřiši džeň!“ Tak to wopravdže rěka. Knjez to samo někotre razy wospjetuje, a tež na druhich městnach w Starym a Nowym Testamenće čitamy podobne.

Wězo, wony młody čłowjek so powola na slowo ze Swjateho Pisma jenož z lochkomyslnosću, ze žortom. Tajke njeprawe naložowanje a křiwjenje biblickich citow slyšimy džensa wšak jara husto. Mnozy ludžo chcedža tak „njelogiku“ Swjateho Pisma dopokazać. Ale wěsće je tež wjele sprawnych křesćanow, kotrymž to njeha do hłowy: Njestarajće so!

W svojim towarstwje so młodži Serbja mjez sobu zahorjachu za swoju narodnosć a zeznachu rjanosć serbskeje rěče a namakachu zwiski z druhimi słowjanskimi ludami. Delnja Lužica njeměješe za swoich młodych bohosłowcow tajke towarstwo, tajke sylne žórlo narodneje lubosće.

Tež Delni Serbja mējachu někotrych horliwych narodnych přédowarjow, ale wulki džěl z nich bě hakle serbsku rěč nawuknył, Fabricius, Hauptmann a najskerje tež Moler. Bogumił Šwjela bě rodženy Serb a je za swój narod ze wšej swěru a woporniwošću wustupował, ale wón bě mjenje abo bóle sam. Mato Kosyk, wobdarjeny basnik, woteńdže do Ameriki. (Přichodnje dale)

Njebjeski Wótčec wam wšo da. To je tola absurdne! Wěmy tola jara derje, zo najnabožniši křesćan z hłodom wumrěje, hdyž ruce do klina položiwši so njestara.

Kak mamy potajkim to rozumić? Hdže je zmylk? Pola nas samych. Dokelž njesmy prawje čitać nawukli. Čitamy Swjate Pismo po pismikach kaž w šulskej čitance. A to njesměmy. Naš Měrćin Luther praji jónu někak takle: Swjate Pismo njesměmy po pismikach čitać, ale po duchu, po zmysle, přetož pismik mori, ale duch wožiwja.

Spytajmy nětko woprijec zmysl našeho hrona.

Pilne džělo je zakladny počink křesćana. Praji tola psalmista: „Hdyž je naše žiwjenje krasne bylo, je próca a křiwda bylo.“ Sami wěmy, zo najrjeňše začuće wjesela mamy, hdyž smy po čěžkim džěle a starosćach zaměr docpěli. Žiwjenje bjez starosćow je hluche, je žiwjenje bjez radosćow.

A što měni nětko Chrystus, hdyž nas namolwja: Njestarajće so!?

Tak najprjedy hladajmy na tekst w cyľku, zo bychmy ducha zapřimnyli. Tu čitamy hnydom pódla (Mat. 6, 33): „Pytajće pak najprjedy Bože kralestwo a jeho prawdosć!“ „Njeje (wěčne) žiwjenje wjace dyžli jědz?“ (št. 25) „Wy njemóžeće Bohu služić a (zdobom) mamonej“. (št. 24) Knjez staja tu přečiwu sebi: Bože kralestwo, wěčne žiwjenje na jednej stronje a starosće wo mamon, to

rěka pjenjezy, a wo jědz na druhej stronje. Njetrjebamy so hakle rozsudzić, što je za našu dušu wažniše.

Pohladajmy hišće na druhe slowo Chrystowe pola Mateja 13, 22: „Ale starosće swěta a zjebanje bohatstwa zdusy slowo (Bože)“. To je hižo jasnišo. Kak husto lutych starosćow a džěla dla nimamy čas slyšeć Bože slowo! Kak maľo časa wěnujemy natwarej swojeje duše! Kelko hodžin myslimy wšědnje na džělo a na swoje starosće — a na čichu rozmoľtu z našim Knjezom zbywaja nam jenož mjeňšiny! A druhdy snano ani tute.

Njeje to přěńdženje přečiwu Božej wulkej lubosći a hnadže, znajmjeňša njeđzakownosć a — wodajće tute profan slowo — njezdwořliwosć přečiwu jeho njesměrnej dobroćiwosći?! Ale, prošu, budźmy cyle sprawni a egoisticy: Štō trjeba tu koho? Bóh nas njetrjeba, my wšak trjebamy jeho jara nuznje. Naše žiwjenje je na kóncu dospoľnje wotwisne wot jeho hnady, naše časne žiwjenje a wosebje naše wěčne žiwjenje. Hdyž potajkim swoju dušu zanjerodžamy, tak změjemy škodu my! Što z nami budže, hdyž škođuje naša duša tak, zo budže za wěčne žiwjenje zhubjena?! Tohodla nas napomina Chrystus, dolhož je čas: Pytajće pak najprjedy Bože kralestwo!

A zo bychmy dospoľnje slowo Swjateho Pisma zrozumili, pohladajmy hišće do přěnjotneho teksta. Nowy Testament bu w grekskej rěči spisany. Tam čitamy slowo „merimna“ (w starym serbskim teksće „starosć“). To rěka dosłownje „stajne myslenje na něšto, hłowulamanje, čěžke mysle, zrudoba“. A słowjeso merimnao (dotal „starosć so“) rěka prawje „sej čěžke mysle činić, starosće činić“.

Praji-li potajkim Chrystus: „Njestarajće so!“ rěka to prawje: Nječince sej čěžke mysle, nječwěľujće swoju wutrobu, što přinjese jutřiši džeň! Starosć, próca wo wšědný chlěb je nuzna, ale tuta starosć njesmě wašu dušu začěmnejec, přetož čěžke mysle we wutrobje rudža (Přisl. 12, 25) a čěžke mysle činja přéd časom stareho (Sir. 30, 26). W přěnim rjedže wšak starajće so wo swoje wěčne žiwjenje, wo swój poměr z Bohom! Z jeho hnady začěhnje měr a wjesele do wašeje duše, a z wjesolej wutrobu pilnje džěľajće a starajće so! Hladajće na plački, kak

su wjesole, kak spěwaja a při tym so pilnje staraja a tež namakaju Bože plody. A runje tak so stara njebjeski Wótčec tež wo was. Twarce na Boha, a wšitko budže wam přidate (Mat. 6, 33), wšitko, štož trjebaće, mjenujcy krutu křescansku wěru, swěrnú křescansku lubosć a wjesolu křescansku na-

džiju. A z tym prawy křescan wšudže a přeco wobstawa! Tohodla nječinmy sej čežke mysle, ale wjeselmy so sluba Božeho!

Praktisku radu dawa nam zaso Měrcin Luther, hdyž praji: Modlće so, kaž by wšo džělo podarmo bylo, a džělajće, kaž by wšo modlenje njepomhało!

HWL.

Jubilejna konfirmacija

Mjeno wšak njeje prawe, přetož to tola žane wospjetowanje přenjeje konfirmacije njeje. Wjele bóle zeńdu so jubilarojo po 25 lětach, po 50 lětach, po 60 lětach a snadž tež hišće po 70 lětach, kaž pola nas lětsa, w tym Božim domje, hdžež wobnowichu před dawnym časom swój křescanski slub.

Haj, je to wjesole witanje po telko lětach. Někotři so nětkle po 50 lětach hakle zaso přěni króc widža.

„Štó tola sy?“

„Ja Će znaju, Gusta. Njeznaješ mje zawěrnó? Ja sym Suchec Lejna.“

Powědanja žaneho kónca nima. Džesać sadow nadobo dyrbjał sypać móc. Kak je tola žiwjenja kóždého přetworilo. Próca a čežke nazhonjenja su tomu a tamnemu do mjezwóča zapisane.

Paćerska stwa so přeco bóle a bóle pjelni. Přichadźacym přitykuja złote a slěborne bukećiki. Z lutej mjerwjeńcu a powědanjom skoro swoje samsne słowo njerozumiš, doniž duchowny njezastupi w talaru. Mjelčo zestupaju so do čaha. Najprjedy 60lětni, potom 50lětni a na kóncu młodži, kotřiž buchu před 25 lětami konfirmowani. Pod swjatočnym zwonjenjo čahnu do Božeho doma. Spominajo na to, kak je před 60 lětami jako hólčec za njeboh fararjom Jakubom do Božeho domu čahnył, zdychnje luby starc: „Hdže su tola lěta wostale?!“

Wosadny farar přěduje wo Jezajasowym powołanju za profetu, kaž njeđzelski tekst to podawa. „Što su nazhonjenja Wašeho žiwjenja?“ praša so jubilejnych konfirmandow. „Śće jenož čěžu žiwjenja, zrudobu, hórkosć a křiwdu nazhonili? To bychu byle jenož negatiwne spóznaća, kotrež nas počězują, kotrež nošo, dyrbimy swoju cyłu móc napinać. Njejsmy tež začuwali stroštnje Božu miłosćiwu ruku w svojim žiwjenju? Njejsmy tež tam a sem pytnyli, zo Wón sćicha z nami chodži? To

su pozitiwne nazhonjenja, kotrež nas posylnjuja, nas wokřewjuja a nam zbóžnu wěstosć dawaju: Bóh je z nami! Bóh luby Knjez je tři króc swjaty a žada sebi našu poslušnosć. Jeho spóznać rěka, zo so swojeje hrěšnosće nastrožamy. Nabojana wutroba pak njebudže podarmo Boha Knjeza, Wótca našeho Zbóžnika, wo smilnosć prosyć. Wumóženy hrěšnik dyrbi być Knjezowu posol připowědujo Boži měř.“

Po přědowanju nimale wšitcy jubilejni konfirmandža přistupja k Božemu blidu. Ach, Bóh Knjez chcył dać, zo tute kemše we wšěch škrěčku wěry znowa zapłomjenichu.

Na tajkim dnju je fotografowanje wězo wažne. Kóždy chce tola dopomnjeće měć na tutón žadny

podawk. A ći, kotřiž chorosće dla abo z druhich přičin přińć njemóžachu, dyrbja tež postrow dóstać a znajmjeńša na wobrazu swoich prjedawšich towaršow widžeć.

Po zhromadnym wobjedže položichu jubilarojo w džakownosći swojemu něhdušemu dušipastyrjej wěnc na row. Při kofejju, kotryž bě jubilara posłała, so potom kóždy wšěm ze svojim mjenom předstaji a najwažniše podawki ze swogeho žiwjenja naspomni. Někotrym je wutroba ze zrudoba přěčežka a proša, zo směli mjelčeć. Někotři pak wjesele wuznachu, zo je so jim přeco derje šło. Hluboko pak nas wšěch pohnu, hdyž so jedyn z džakownosću swoich towaršow praše: „Hdyž mnje před polsta lětami tu po schodže do paćerskeje stwy na chribjeće nošešće, tehdom sebi ničtó z Was a ja sam tež njebych myslil, zo ja raz 25lětny jubilej dočakam a nětķ sym z Božej pomocu samo po pjeđdžesać lětach hišće mjez wami.“

Wosadny farar porěča hišće wo tym, štož je wosada w poslednich lětdžesatkach nazhonila.

Jedyn njech njese druhého wobčežnosć, tak dopjelniće zakon Chrystusowy!

W.

To je rjana stara cywkej w Čelnom

JAN BJEDRICH OBERLIN

31. awgusta 1740 do 2. junija 1826

Jen Bjedrich (Johann Friedrich) Oberlin narodži so 31. žnjeńca 1740 w Straßburku. Zahe so Bóh jeho wutroby dót kny, a hižo za młode léta modleše so Oberlin: „Ow Božo, wjedź mje po swojej woli!“ Młodźenc začuwaše so zamolwity, zrudnym a bėdnym pomhać, a jeho wukublanje jeho w tym hišće posylni. Raz widžeše po wikach chodžo, kak so žonje koš z jejemi powali. Wón chwatajcy dom doběža po swoje nalutowane pjenjezy. zo by je žonje dał, narunajo z tym jejnu škodu, zo by ju troštował. Raz škitaše stareho inwalidu, zo jeho njeby měščanski zastojnik bił. W svojim ródny mėsće — w Straßburku — studowaše potom bohosłowstwo a bě z wučerjom w domje znateho lékarja dra. Ziegenhagena, kotryž jeho rozwučowaše w lékowanju a w přirodowědach. Runje chcyše za pólneho předarja k wojakam hić, jako jeho wolachu na wulki nadawk jeho žiwjenja. W léce 1767, 27 lét stary, bu za fararja Steintala postajeny.

Steintal je dolina w poľnócnym džělu Vogesow w lotrinskim kraju. Steintal bě wot swěta nimale čisće wotščěpjeny, dokelž njemějachu žaneho kmaneho puća won do swěta. Steintalscy mějachu tež swoju samsnu rěč, kotruž we wokolnych němских wsach njerozumichu. Po 30lětněj wójnje přidžělichu tutu krajinu Francoskej, ale přislubichu wobydlerjam, zo smědža swoju ewangelsku wěru sej wobchowac. Tak smědžachu woni swoje ewangelske kemše męc, mjez tym zo powšitkownje w Francoskej ewangelskich Hugenottow surowje přescěhowachu. W Steintalu běštej sama chudoba a nuza, přetož na skaľojtych polach rosćeše jenož maľo stwjelčkow a zanjerodžene bėrny dawachu snadny wunošk. Čėsnošć dušeše čłowjekow a nihto njeměješe prawe wjesele do džěla. Puće dale a bóle zanjerodžachu, chěžki rozpadowachu, a wšitcy so na nuzu zwučachu, kaž by dyrbjala być. Do wosady sluššeše pjec wsow z třomi cyrkwjemi. Jednotliwe chěžki a statoki běchu daloko rozpróšene po dolinach a horach.

Oberlin přewza čězke zastojnstwo, ale wón bě derje za njo přitowany. Jeho wutroba so horješe z lubosću, kotraž chce pomhać a wumóc spóznawši sama

Božu lubosć. Z 20 lětami bě so ze swjatym rozsudom Bohu Knjezej wěnowal napisawši a podpisawši swój slub: Swjaty Božo, džensa so Tebi přepodavam. Njeh sym cyly Twój. Tebi poswjećam, štož sym a mam, wšě mocy swojeje duše a čěla, swoje zamoženje a swój čas. Wužiwaj mje jako swój grat a daj, zo bych tež svojich bratrow pohnul, zo bychy so Tebi wěnowali. Twoje swjate mjeno njeh je mi wěčny zawdawk, zo sym tutón slub podpisał z krutej a swěrnej wolu jón dzeržeć.

Swědomiće pruwowaše swoje žiwjenje, a štož we nim njebě po

Božej woli, přećiwu tomu z wutrajnej pilnosću wojowaše. Wón njezapisowaše jenož wšě zmylki a brachi, ale tež wšě spóznaca, kotraž měješe při tajkich pruwowanjach svojeje duše. Sam so namolwješe: Přewiň swój hněw a njewužiwaj ženje žane křiwďzace slowo. Budž zlutniwy kaž někak možno, zo by za druhich něšto měl. Skromny wuńdže z maľo srědkami. Čitaj pilnje w Božim slowje a rozpominaj je sebi. Zmiň so spytowanjow a skludž swoje čělo z džělom a posćenjom a pilnym modlenjom!

(Přichodnje dale)

Što Němcej napadnje

Trojake je mi — rodženemu Němcej — napadnylo. Kaž so mi zda, je to wažne, a tohodla sym napisal. Tebi, kiž maš ty serbsčinu za maćernu rěč, to snano hać do tal tak jasne njebě.

1. W swjatym Wótčenašu to rěka raz „kiž sy w njebjesach“ a raz „kaž na njebju“. Čehodla tute rozdželenje? Njejsu njebjesa a njebjo to samsne? W němćinje tola tež přeco jenož „Himmel“ rěka! Ale přeložowar Knjezoweje modlitwy je derje wědzał, čehodla raz „njebjesach“ a raz „njebjo“ pisaše.

Njedawno steješe w nowinach, zo „sputnik“ je přez cyle njebjo lećal a zo je nam telegrafował, što je tam namakał a zetkał. Zo je Boha zetkał, njeje telegrafował. A tuž praja nětkole někotři mudri na zemi, zo Bóh njeje, hewak by sputnik jeho zetkał. O wy tysackróc mudri! Sputnik léta přez njebjo, ale nic přez njebjesa! A haćrunjež so Boža wola sta na njebju, zo dyrbjalo slóncó, mėsac a hwězdy swoje puće męc, Bóh tola w njebju njebydli, ale w njebjesach. Tute pak sputnik njemóže docpěć, ale jenož wěra.

2. W swjatym Wótčenašu pak steji dale: „a wodaj nam naše winy, jako my wodawamy našim winikam.“ Čehodla nětko zaso tute rozdželenje? Čehodla to rěka raz „wodać“ a raz „wodawać“?

Kaž wěmy, rěka „wodać“ tak wjele kaž „raz wodać“, „wodawać“ pak rěka „přeco zaso wodawać“. Trjechi to, hdyž so modliš „jako my wodawamy našim winikam“? Abo sy lhar před Bohom? Čłowška zhromadnošć je jenož přez to

možna, zo wodawaš, zo kóždy wodawa, přeco zaso. Hewak so zhromadnošć zhubi a Bóh sam wjace wodać njemóže.

3. Hdyž ci pokazam čłowjeka a so prašam: „Što widžiš?“ wotmołwiš: „Čłowjeka“. A hdyž ci konja pokazam, wotmołwiš „konja“. A hdyž ci štom pokazam, wotmołwiš „štom“.

Nětko slyš: Widžu čłowjek-a, konj-a, štom—. Čehodla to nje-rěka „Widžu štom-a“? Čłowjek, koň a štom su tola tři Bože stworjenja. A hdyž tež štom njemóže wokoľo běhać, je tola žiwy, rosće, kćeje a nose plody. Čehodla zaso tute rozdželenje?

Da hladaj do biblije: Ke komu praji Bóh Knjez: „Plodźće so a přisporjeće so!“? K rostlinam? Ně, jenož k čłowjekam a k zwěrjatam. Biblija rostliny čłowjekam a zwěrjatam rune njećini.

Njeje džiwno, kak mēnjenje Biblije rěč twori? Stare bibliske porjady — my je zaso namakamy w rěčach. To mjenuje němski wučenc Friso Melcer „hnadnu postawu rěče“. Boža hnada so wotblyšuje — tak smy widželi — tež w serbskej rěči. Njeh tohodla tež serbska rěč sluška ke chwalbje Božej. Nic k warjenju, nic ke skeptanju, nic k změšenju ze cuzymi slowami. Je předroha za to, tež serbsčina ma hnadnu postawu!

Rph

Naklad Domowina. — Licenca č. 733. Wuchadža jónkróc za mėsac. — Rjadyje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamolwity redaktor: farar Gerhard Wirth-Njeswačidlski Čisć: III-4-9. Nowa Doba, čisćernja Domowiny w Budyšinje.